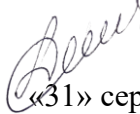

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Центральноукраїнський державний
педагогічний університет
імені Володимира Винниченка
Кафедра географії та геоекології**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Завідувач кафедри

 Семенюк Л.Л.
«31» серпня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ СУСПІЛЬНОЇ ГЕОГРАФІЇ

Ступінь вищої освіти: **бакалавр**

Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність: **014.07 Середня освіта (Географія)**

Додаткова спеціальність: **014.03 Середня освіта (Історія)**

Кваліфікація: Бакалавр середньої освіти (з предметної спеціальності “Географія”).

Вчитель географії та історії основної школи.

Форма навчання: **денна**

2020 – 2021 навчальний рік

Робоча програма з дисципліни «**ОСНОВИ СУСПІЛЬНОЇ ГЕОГРАФІЇ**» для студентів, які навчаються за спеціальністю 014 Середня освіта (Географія)

Розробник: **Семенюк Лариса Леонтіївна**, доцент кафедри географії та геоекології

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри географії та геоекології

Протокол від « 31 » серпня 2020 року № 1

Завідувач кафедри географії та геоекології

_____ Семенюк Л.Л.

□ _____, 20__ рік
□

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання*
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Галузь знань 01 Освіта	вибіркова	
Розділів – 2	Напрямок підготовки/ спеціальність: 014 Середня освіта (Географія)	Рік підготовки	
		3-й	
Семестр			
6-й			
Вид контролю:			
залік			
Загальна кількість годин – 90	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції	
		18 год.	
Практичні:			
14 год.			
Самостійна робота:			
58 год.			
Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання: 2 год.			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – дати основи знань з теорії, історії та методики суспільної географії як фундаментальної науки, сприяти формуванню у майбутніх фахівців з географії основних понять, категорій, законів і закономірностей територіальної організації суспільства, просторової диференціації природного середовища, населення та його господарської діяльності, розкрити сутність географічних процесів та явищ.

Завдання: вивчення основних суспільно-географічних категорій: територіальної організації суспільства, територіального поділу праці, суспільно-географічного положення, структури господарського комплексу тощо; розгляд основних наукових концепцій, парадигм, законів та закономірностей просторової організації суспільства.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми в результаті вивчення навчальної дисципліни «ОСГ» у студента мають бути сформовані такі компетентності:

Системні компетентності:

ЗК4 – здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями, набувати соціальні навички (soft skills), спеціалізовані концептуальні знання в процесі навчання та/або професійної діяльності на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності, усвідомлення можливості навчання впродовж життя.

Інструментальні компетентності:

ЗК9 - здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Фахові компетентності

ФК1 – здатність демонструвати знання теоретико-методологічних основ та історії розвитку географічної науки, використовувати понятійно-термінологічний апарат, концепції, парадигми, теорії географії для характеристики географічних явищ і процесів на різних просторових рівнях (глобальному, регіональному, в межах України, локальному);

ФК3 – здатність орієнтуватися у світовому й національному географічному освітньо-науковому просторі, опрацьовувати різні джерела географічної інформації, ефективно та вільно передавати географічні ідеї, принципи та теорії письмовими, усними та візуальними засобами, в тому числі за допомогою інформаційних технологій.

ФК13 – здатність пояснювати закономірності територіальної організації суспільного виробництва, населення, культури та релігій, просторових процесів та форм організації життя людей у світі, його регіонах та країнах, в Україні та її регіонах.

Програмними результатами навчання студентів є:

ПРН1 – знає та розуміє теоретико-методологічні основи та історію розвитку географічної науки, зокрема, понятійно-термінологічний апарат, концепції, парадигми, теорії географії, географічну номенклатуру;

ПРН2 – описує основні механізми функціонування природних комплексів, суть територіальної організації суспільства, окремих їх компонентів, класифікує зв'язки і залежності між компонентами, знає причини, перебіг і наслідки процесів, що відбуваються в них;

ПРН6 – знає та розуміє закономірності територіальної організації суспільного виробництва, населення, культури та релігій, просторових процесів та форм організації життя людей у світі, його регіонах та країнах, в Україні та її регіонах.

ПРН8 – застосовує базовий поняттєвий, термінологічний, концептуальний апарат географії, її теоретичні й емпіричні досягнення; орієнтується у світовому й національному географічному освітньо-науковому просторі; опрацьовує різні джерела географічної інформації; вільно передає географічні ідеї, принципи і теорії письмовими, усними та візуальними засобами, в тому числі за допомогою інформаційних технологій;

ПРН11 – встановлює закономірності територіальної організації суспільного виробництва та населення, просторових процесів та форм організації життя людей у світі, його регіонах та країнах, в Україні та її регіонах.

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. ВСТУП. ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ТА КАТЕГОРІЇ СУСПІЛЬНОЇ ГЕОГРАФІЇ

Тема 1. Суспільна географія як наука. Методологічні основи суспільної географії. Система суспільно-географічних наук. Еволюція, об'єкт і предмет дослідження суспільної географії. Місце суспільної географії в системі географічних наук. Функції суспільної географії. Зв'язки суспільної географії з іншими науками. Нові напрямки розвитку СГ. Найновіші напрямки розвитку суспільної географії. Оцінка суспільно-географічних поглядів представників американо-англійської, французької та інших наукових шкіл. Сучасні тенденції розвитку суспільної географії. Підходи (принципи) в СГ. Системний підхід. Методи дослідження: географічні, економічні, соціологічні. Значення уніфікованого понятійно-термінологічного апарату (ПТА) для розвитку теорії науки, для формування наукових шкіл.

Тема 2. Історія розвитку суспільної географії. Диференціація та інтеграція в географії. Основні етапи розвитку соціально-економічної географії. Етапи та напрямки розвитку української економічної географії. Географія Страбона. Внесок арабських географів у розвиток науки. Початок диференціації географії в період великих географічних відкриттів. Напрями розвитку географічної науки: природничо-географічний, соціально-економічний, конструктивний.

Тема 3. Основні поняття та категорії суспільної географії. Структура теоретичного знання: терміни, категорії, концепції, парадигми, гіпотези, закони і закономірності. Терміни і поняття науки. Концепції суспільно-географічного комплексу, ТВК, кластеру. Суспільно-

географічне положення. Концепція суспільно-географічного районування, його наукове і практичне значення. Суспільно-географічні закони і закономірності.

Тема 4. Територіальний поділ праці. Суть географічного (територіального) поділу праці. ГПП - одна з форм суспільного поділу праці. Фактори, що визначають суспільний та географічний поділ праці. Види і масштаби географічного поділу праці. Зв'язок між географічним і суспільним поділом праці на різних масштабних рівнях. Міжнародний географічний поділ праці.

Тема 5. Територіальна організація суспільства. ТОС як одне з основних теоретичних понять соціально-економічної географії. Територіальна організація продуктивних сил. Територіальні суспільні системи. Класифікація територіальної структури ТСС за особливостями конфігурації опорного каркасу. Елементи територіальної структури. Типологія територіальних структур.

Розділ 2. ОСНОВИ ГЕОГРАФІЇ ГОСПОДАРСТВА

Тема 6. Структура господарства. Поняття господарства/національної економіки. Типи економічних систем. Складники економічного потенціалу країни. Найважливіші показники економіки країни. Структура національного господарства: секторний, територіальний/просторовий аспекти. Основні риси сучасної структури господарства.

Тема 7. Сучасні особливості ТО промисловості. Загальна характеристика промисловості. Структура промисловості. Видобувна та обробна промисловість. Особливості сучасного розвитку промисловості. Форми суспільної організації промислового виробництва. Фактори розміщення промислового виробництва. Особливості розміщення металургії та машинобудування, хімічної та лісової промисловості, легкої та харчової.

Тема 8. Основи географії сільського господарства. Сільське господарство та його роль в економіці. Особливості сільськогосподарського виробництва. Структура сільського господарства. Чинники спеціалізації сільськогосподарського виробництва. Галузеві і регіональні особливості сільського господарства. Екологічні проблеми сільського господарства.

Тема 9. Сучасні особливості ТО транспорту. Роль транспорту в економіці. Класифікація видів транспорту. Основні елементи транспортної системи. Структура транспортного комплексу. Основні риси географії транспорту.

Тема 10. Особливості сучасного розвитку інфраструктури. Роль інфраструктури в господарстві. Галузевий склад інфраструктури: виробнича, соціальна, інституціональна, екологічна, інформаційна, науково-технічна.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин							
	денна форма					заочна форма		
	Усього	у тому числі					у тому числі	
		лк	пр		СРС			
Змістовий модуль I. Вступ. Основні поняття та категорії суспільної географії								
Тема 1. СГ як наука. Методологічні основи СГ.	7	2	-		5			
Тема 2. Історія розвитку СГ	9	2	2		5			
Тема 3. Основні поняття та категорії суспільної географії	9	2	2		5			
Тема 4. ТПП	9	2	2		5			
Тема 5. ТОС	9	2	2		5			
Змістовий модуль II. Основи географії господарства								
Тема 6. Структура господарства	13	2	2		9			
Тема 7. Сучасні особливості ТО промисловості	13	2	2		9			
Тема 8. Основи географії сільського господарства	9	2	2		5			
Тема 9. Сучасні особливості ТО транспорту.	6	1	-		5			
Тема 10. Особливості суч. розвитку інфраструктури	6	1	-		5			
Усього годин	90	18	14		58			

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Вступ. Основні поняття та категорії суспільної географії		
1	Тема 2. Історія розвитку суспільної географії	2
2	Тема 3. Основні поняття та категорії суспільної географії	2
3	Тема 4. Географічний поділ праці	2
4	Тема 5. Територіальна організація суспільства.	2
Змістовий модуль II. Основи географії господарства		
5	Тема 6. Структура господарства	2
6	Тема 7. Сучасні особливості ТО промисловості	2
7	Тема 8. Основи географії сільського господарства	2
Разом		14

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	К-сть годин
розділ 1. Вступ. Основні поняття та категорії суспільної географії		
1	Тема 1. Суспільна географія як наука. Методологічні основи суспільної географії. <i>Причини, що зумовили виділення суспільної географії в окрему галузь знань. Історіографія питання про предмет економічної географії, її трансформація в економічну і соціальну і, нарешті, в суспільну. Наукове значення таких підходів, як системно-структурний, функціональний, інформаційний, моделювання, соціальний, екологічний.</i>	5
2	Тема 2. Історія розвитку суспільної географії. <i>Напрями розвитку географічної науки: природничо-географічний, соціально-економічний, конструктивний. Стан суспільної географії в окремих країнах Азії, Латинської Америки і Африки. Оцінка суспільно-географічних поглядів представників американо-англійської, французької та інших наукових шкіл.</i>	5
3	Тема 3. Основні поняття та категорії суспільної географії. <i>Суспільно-географічні закони і закономірності. Основи суспільно-географічного районування. Сучасна сітка СГР. Наукове і практичне значення СГР.</i>	5
4	Тема 4. Територіальний поділ праці. <i>Види і масштаби географічного поділу праці. Зв'язок між географічним і суспільним поділом праці на різних масштабних рівнях.</i>	5
5	Тема 5. Територіальна організація суспільства. <i>Закономірності розміщення ПС. Принципи та фактори розміщення ПС. Форми ТОПС: спеціалізація, кооперування, концентрація, комбінування.</i>	5
розділ II. Основи географії господарства		
6	Тема 6. Структура господарства <i>Форми суспільної організації виробництва. Фактори розміщення в-ва.</i>	9
7	Тема 7. Сучасні особливості ТО промисловості <i>Особливості розміщення металургії та машинобудування, хімічної та лісової промисловості, легкої та харчової.</i>	9
8	Тема 8. Основи географії сільського господарства <i>Галузеві і регіональні особливості сільського господарства. Екологічні проблеми сільського господарства.</i>	5
9	Тема 9. Сучасні особливості ТО транспорту <i>Роль транспорту в економіці. Класифікація видів транспорту. Основні елементи транспортної системи.</i>	5
10	Тема 10. Особливості сучасного розвитку інфраструктури <i>Роль інфраструктури в господарстві.</i>	5
Разом		58

10. Методи навчання

За джерелом знань:

- *словесні*: розповідь, пояснення, лекція, інструктаж, бесіда, дискусія;
- *наочні*: ілюстрація, демонстрація;
- *практичні*: практичні роботи, термінологічний словник, вправи, самостійна робота студентів з різними джерелами інформації, складання конспектів (тез), повідомлень, презентацій, аналіз проблемних ситуацій, встановлення причинно-наслідкових зв'язків та географічних закономірностей, прогнозування тощо.

Дистанційні методи навчання: метод індивідуалізованого навчання, навчання з освітніми ресурсами (освітні платформи Google Classroom, Вікі-ЦДПУ, Хмарка – ЦДПУ), телекомунікаційні методи (Zoom-конференції, зустрічі у Google Meet, робота у Telegram, робота у Viber-групах).

11. Форми оцінювання

Підсумкове: залік.

Поточне: фронтальне та індивідуальне усне опитування, письмове опитування, тестування, географічні термінологічні диктанти, перевірка практичних робіт, перевірка конспектів (тез), перевірка виконання самостійної роботи, повідомлень, мультимедійних презентацій, контрольна робота тощо.

11. Критерії оцінювання:

При **поточному** контролі *оцінці підлягають*: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах; активність при обговоренні питань; результати виконання і захисту практичних робіт, експрес-контролю у формі тестів тощо.

- *Критеріями оцінки є*:

- повнота розкриття питання;
- логіка викладання, цілісність, системність відповіді, культура мови;
- самостійність суджень студента і творчість мислення, його теоретичний рівень;
- використання основної та додаткової літератури;
- аналітичні узагальнення, уміння робити порівняльний аналіз;
- виконання письмових завдань:
- логічність, уміння формулювати висновки;
- акуратність оформлення письмової роботи.

Максимальний бал за виступ з питань певної теми курсу на практичному занятті (або письмова робота) – **4 бали**.

Критерії оцінювання усної відповіді:

3,5 – 4 б - студент повністю засвоїв теоретичний матеріал, логічно викладає його, пов'язуючи з вивченим раніше, бачить міжпредметні зв'язки, наводить аргументи, робить посилання на потрібну літературу. Обов'язковим є ознайомлення з додатковою літературою, її опрацювання і використання під час розкриття питання. Студент робить висновки, висловлює гіпотези, дискутує.

2,5-3 б - студент засвоїв теоретичний матеріал, вільно викладає його, наводить приклади, однак є незначні проблеми з усвідомленням системних зв'язків, коментарем теоретичного матеріалу. Не завжди дотримується логіки викладу, припускається незначних помилок чи неточностей.

1,5-2 б - студент засвоїв матеріал на рівні переказування, відтворює вивчене не завжди логічно, припускається помилок.

0,5-1 б - студент невпевнено переказує матеріал, не завжди вправно ілюструючи його. Під час відповіді потребує допомоги, допускається помилок.

Критерії оцінювання виконання практичних завдань:

3 бали - При виконанні практичних завдань студент продемонстрував високий рівень оволодіння уміннями аналізувати, порівнювати, узагальнювати, систематизувати. До кожного завдання наявні висновки та узагальнення. Студент застосував творчий підхід до виконання

завдань. Картографічні матеріали оформлені правильно, виконані якісно та охайно. У практичній роботі відсутні орфографічні, граматичні, стилістичні чи мовленнєві помилки.

2 бали - При виконанні практичних завдань студент продемонстрував уміння аналізувати, порівнювати, узагальнювати, систематизувати. Наявні висновки до кожного завдання, але у деяких висновках недостатня доказова база. Картографічні матеріали оформлені правильно, виконані якісно та охайно. У практичній роботі присутні окремі стилістичні помилки.

1 бал – у практичному завданні відсутні висновки до окремих завдань або більшість висновків помилкові. Картографічні матеріали оформлені з помилками, виконані не якісно та неохайно. У роботі наявні грубі фактичні, теоретичні та стилістичні помилки.

Критерії оцінювання самостійної роботи студента

Максимальна кількість балів за завдання для самостійної роботи – **20 балів**.

19-20 б. ставиться у випадку, коли студент повністю і якісно виконав всі завдання для самостійної роботи. Демонструє досконале знання та розуміння теоретичного матеріалу тем, що виносяться на самостійне опрацювання. Вільно оперує різноманітними класифікаціями, підходами тощо. Наявні посилання на декілька джерел інформації. Відповідь на поставлені запитання повна, насичена глибокими та розгорнутими судженнями, прикладами, висновками. Виклад матеріалу має логічний, доказовий і послідовний характер. Студент володіє вміннями аналізувати, порівнювати, узагальнювати, систематизувати. Аналізує різні підходи до трактування тієї чи іншої проблеми. Вільно висловлює свою позицію з проблемних питань та аргументує її. Демонструє творчий підхід до виконання завдань. Володіє вміннями застосовувати теоретичні знання на практиці не тільки в знайомих, але й в нових ситуаціях. Володіє високою грамотністю викладу матеріалу, культурою мовлення. У відповіді відсутні орфографічні, граматичні, стилістичні чи мовленнєві помилки.

15-18 б. ставиться, коли студент виконав всі завдання для самостійної роботи, при цьому 2/3 завдань виконано якісно. Відповідь майже повна, має усвідомлений та достатньо розгорнутий характер. Виклад матеріалу структурований, логічний, але дещо порушена послідовність викладу. Студент володіє вміннями аналізувати, порівнювати, узагальнювати, систематизувати. Але у відповіді недостатня доказова база, мало прикладів, нечітко прослідковується зв'язок теорії з практикою. При відповіді на проблемні питання студент висловлює свою позицію, але недостатньо її аргументує. Вільно оперує знаннями, застосовує їх в знайомій та новій ситуації. Присутні окремі стилістичні помилки.

10-14 б. ставиться, коли студент якісно виконав ½ завдань. Демонструє вкрай поверхові знання з тем, винесених на самостійне опрацювання і неспроможний відтворити інформацію в повному обсязі. Оперує лише окремими фразами. Студент відтворює лише окремі фрагменти матеріалу, називає розрізнені факти. Відповідь занадто лаконічна та має вигляд окремих висловлювань, не пов'язаних між собою. Студент не володіє вміннями застосовувати теоретичні знання на практиці, не наводить приклади тощо. У відповіді наявні грубі фактичні, теоретичні та стилістичні помилки.

5-9 б. ставиться, коли студент виконав лише 1/3 завдань та демонструє має вкрай поверхові знання з тем, винесених на самостійне опрацювання і неспроможний відтворити інформацію в повному обсязі. Оперує лише окремими фразами. Студент відтворює лише окремі фрагменти матеріалу, називає розрізнені факти. Відповідь занадто лаконічна та має вигляд окремих висловлювань, не пов'язаних між собою. Студент не володіє вміннями застосовувати теоретичні знання на практиці, не наводить приклади тощо. У відповіді наявні грубі фактичні, теоретичні та стилістичні помилки.

1-4 б. ставиться, коли студент виконав лише 1/4 завдань та демонструє має вкрай поверхові знання з тем, винесених на самостійне опрацювання і неспроможний відтворити інформацію в повному обсязі. Оперує лише окремими фразами. Відповідь занадто лаконічна та має вигляд окремих висловлювань, не пов'язаних між собою. Студент не наводить приклади тощо. У відповіді наявні грубі фактичні, теоретичні та стилістичні помилки.

Крім того студенти мають змогу отримати **1 б.** за доповнення.

Критерії оцінювання виконання завдань підсумкової контрольної роботи (за 1 питання)

5 балів ставиться у випадку, коли студент у відповіді на питання продемонстрував досконале знання та розуміння понятійно-термінологічного апарату «ОСГ» та теоретичного матеріалу з тієї чи іншої теми; вільне оперування різноманітними класифікаціями, підходами тощо. Відповідь на поставлене запитання повна, насичена глибокими та розгорнутими судженнями, прикладами, висновками. Виклад матеріалу має логічний, доказовий і послідовний характер. Студент володіє вміннями аналізувати, порівнювати, узагальнювати, систематизувати. Вільно висловлює свою позицію з проблемних питань та аргументує її. Демонструє творчий підхід до виконання завдань, глибоке розуміння причинно-наслідкових зв'язків та суспільно-географічних закономірностей. Володіє вміннями застосовувати теоретичні знання на практиці не тільки в знайомих, але й в нових ситуаціях. Володіє високою грамотністю викладу матеріалу. У відповіді відсутні орфографічні, граматичні чи стилістичні помилки.

4 бали ставиться, коли відповідь на питання правильна і майже повна, судження студента з питання мають усвідомлений та достатньо розгорнутий характер. У відповіді висвітлюється зміст окремих класифікацій, підходів тощо. Виклад матеріалу структурований, логічний, але дещо порушена послідовність викладу. Студент володіє вміннями аналізувати, порівнювати, узагальнювати, систематизувати. Студент висвітлює причинно-наслідкові зв'язки та суспільно-географічні закономірності, але у відповіді недостатня доказова база, мало прикладів, нечітко прослідковується зв'язок теорії з практикою. При відповіді на проблемні питання студент висловлює свою позицію, але недостатньо її аргументує. Матеріал викладено правильною мовою, без орфографічних та граматичних помилок, але присутні окремі стилістичні помилки.

3 бали ставиться, коли відповідь на запитання неповна, частково помилкова та фрагментарна. Студент не має системних знань з даного питання, не повною мірою володіє понятійно-термінологічним апаратом ОСГ. Студент висвітлює лише один підхід до тієї чи іншої проблематики, висвітлює окрему класифікацію тощо. Виклад матеріалу не структурований, часто порушується послідовність та логіка викладу. Студент лише називає приклади причинно-наслідкових зв'язків та суспільно-географічних закономірностей, але не розкриває їх суть. У відповіді відсутні посилання на фундаментальні дослідження з певної проблеми. Відповідь позбавлена творчого підходу і має формальний характер. Студент використовує знання в знайомій ситуації, але не може застосувати їх в новій ситуації. У відповіді наявні окремі граматичні, фактичні чи стилістичні помилки.

1-2 бали ставиться, коли у відповіді на питання студент демонструє вкрай поверхові знання з теми. Відповідь неповна та частково помилкова. Студент оперує лише окремими фразами. Понятійно-термінологічний апарат ОСГ несформований. Студент відтворює лише окремі фрагменти матеріалу, називає розрізнені факти, часто помилкові. Відповідь занадто лаконічна та має вигляд окремих висловлювань, не пов'язаних між собою. Відсутні згадування про причинно-наслідкові зв'язки та суспільно-географічні закономірності. Студент не володіє вміннями застосовувати теоретичні знання на практиці, не наводить приклади тощо. У відповіді наявні грубі фактичні, теоретичні, стилістичні або граматичні помилки.

За рішенням кафедри студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі – роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій, а також були учасниками олімпіад, конкурсів, тощо можуть присуджуватися додаткові бали. Студент **не допускається** до заліку, якщо кількість балів, одержаних за змістові модулі (поточний контроль) впродовж семестру разом з максимально можливою кількістю балів, набраних на іспиті (заліку), в сумі не перевищуватиме **59** балів, а також якщо студент немає жодної оцінки з поточного контролю.

З дисципліни «ОСГ» передбачена така форма семестрового контролю, **як залік**, який проводиться в останній тиждень семестру. Залік виставляється за результатами роботи

студента впродовж усього семестру.

Підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів: поточного контролю (70 балів) + Контрольна робота (20) + Самостійна робота (20 б.)

11. Розподіл балів, які отримують студенти залік

Поточний контроль, самостійна робота								Сума
Розділ 1				Розділ 2			Контрольна робота	
T 2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
10	10	10	10	10	10	10	10	20
								100

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно	не зараховано

13. Методичне забезпечення

Тексти лекцій, презентації (електронний варіант).

14. Рекомендована література

Базова

1. Голиков А.П., Олійник Я.Б., Степаненко А.В. Вступ до економічної і соціальної географії. К., Либідь, 1996.
2. Методологічні засади географії: підручник / О.Г.Топчієв, Д.С.Мальчикова, І.О.Пилипенко, В.В.Яворська. – Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2020. – 366 с.
3. Пістун М.Д. Основи теорії суспільної географії. К., Вища школа, 1996.
4. Пістун М.Д. Сучасні проблеми регіонального розвитку: навчальний посібник / М.Д. Пістун, А.Л. Мельничук. – К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2009. – 200 с.
5. Соціальна географія: підручник / за ред. Л.Немець та К.Мезенцева. – Київ: Фенікс, 2019. – 304 с.
6. Топчієв О.Г. Методологічні основи географії: Ландшафтна оболонка Землі. Довкілля: навч.посібник. / О.Г.Топчієв, Д.С.Мальчикова, І.О.Пилипенко, В.В.Яворська. – Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2018. – 348 с.
7. Топчієв О.Г. Основи суспільної географії. Одеса, 2001.
8. Топчієв О.Г. Основи суспільної географії. Одеса, 2009.
9. Топчієв О.Г. Суспільно-географічні дослідження: методологія, методи, методики. Одеса, „Астропринт”, 2005.
10. Шевчук С.М. Суспільна географія в Україні (теорія та практика досліджень): монографія / С.М.Шевчук; ПНПУ імені В.Г.Короленка. – Полтава: ТОВ «АСМІ», 2017. – 481 с.
11. Кривульченко Анатолій, Семенюк Лариса. Становлення підготовки географів та розвиток географічної науки в ЦДПУ імені Володимира Винниченка. // Вища школа. - №6 (202). – 2021. – С.69 – 83.

Допоміжна

1. Жупанський Я.І. Словник термінів і понять з географії. Чернівці, 2006.
2. Масляк П.О., Олійник Я.Б., Степаненко А.В. Словник-довідник учня з економічної та соціальної географії світу. К., Лібра, 1996.
3. Олійник Я.Б., Степаненко А.В. Вступ до соціальної географії. К.: 2000.
4. Паламарчук М.М., Паламарчук О.М. Економічна і соціальна географія України (з основами теорії). К., Знання, 1998.

15. Інформаційні ресурси

www.nbuv.gov.ua	Національна бібліотека України ім. І.І. Вернадського
www.uk.wikipedia.org	Україномовна версія он-лайн енциклопедія «Вікіпедія»
www.lib.com.ua	Офіційний сайт електронної бібліотеки
www.iweir.org.ua	Офіційний сайт інституту світової економіки і міжнародних відносин
www.me.gov.ua	Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку та торгівлі України
http://igu.org.ua/	Інститут географії НАН України. Офіційний сайт